

Beeldende kunst Alternatieve kunstbeurs groeit uit tot succesvolle presentatie van kunstenaarsinitiatieven

Kunstkermis vol vrolijke attracties en freaks

Het is geen beurs waar kunstenaars hun ego's presenteren. Wel kan er plotseling iemand 'boe' in je oor roepen. De Kunstvlaai geeft ruimte aan kunstenaarsinitiatieven.

Door onze redacteur SANDRA SMALLENBURG
AMSTERDAM, 17 MEI. Ze zitten onopvallend in een hoekje van de Gashouder op het Westergasfabriekterrein, achter een tafeltje met wat bollen wol. Zij breit verveeld aan een roze sjaal, hij spuit lamelendig wat verf op een stukje hout. Voor hen staat een bordje met de tekst 'Kunstenaar zoekt werk'. „Heb jij misschien een baantje voor me?” vraagt hij. „Ik pak echt alles aan.”

Kunstenaars Gera Baas en Timon Schellingerhout uit Kampen zijn misschien wel de meest bescheiden deelnemers aan de Kunstvlaai, de alternatieve kunstbeurs die dit jaar voor de achtste keer plaatsvindt. Vier maanden geleden hebben ze een kunstenaarsinitiatief opgericht: Rijk van Kunst. Maar geld voor een spetterende presentatie op de Kunstvlaai is er niet. „Het wordt steeds moeilijker om in de kunst je geld te verdienen”, zegt Baas. „Op de academie vertellen ze je niet hoe je aan een baan moet komen.” Dus probeert ze het maar zo, en doodt ze de tijd met breiwerk.

De Kunstvlaai is de meest atypische kunstbeurs van Nederland. Er doen geen commerciële galeries aan mee, maar armalastige kunstenaarsinitiatieven. Het gaat er niet om reputaties van individuele kunstenaars – naar grote namen is het vergeefs zoeken – maar om een soort gemeenschapsgevoel. Er hangen geen prijskaartjes bij de kunstwerken, al kun je er, als je echt wilt, vast wel een schildertje op de kop tikken. De beurs is opgericht uit protest tegen de commerciële KunstRai (nu Art Amsterdam) en dat subversieve karakter heeft de Kunstvlaai altijd gehouden. „Voor nieuwe smaken in de kunst”, is het motto waarmee dit jaar wordt geadvertiseerd.

Neem de Boekenstand waar alle kunstboeken vijf euro kosten –

Aan ziekenhuisbedden vastgebonden meisjes laten hun moedermelk afkolven. Performance van de Neverporn Community uit Sint Petersburg in de Gashouder. Foto Roger Cremers

ook de boeken die in het dagelijks leven veel duurder zijn. Tijdens de 'inloopsigneersessie' kon het publiek dit weekeinde nieuwe aankopen. „Voor nieuwe smaken in de kunst”, is het motto waarmee dit jaar wordt geadvertiseerd.

keek ze wel wat jaloers naar de lange rij voor Schippers' stoel. „Wim T. is duidelijk veel populairder.”

Het beste is de Kunstvlaai te omschrijven als een ludieke kermis, vol vrolijke attracties en aardige freaks. Je komt er vogelverschrikkers tegen die zachtjes 'boe' roepen in je oor. Je luistert er naar

houthakkers in hardrockkieren die voor een microfoon boomstammen splijten. Je ziet er meisjes die, vastgebonden aan een ziekenhuisbed, hun moedermelk laten afkolven. En je kunt je op een oranje hoogwerker naar de top van de Gashouder laten takelen, voor een beter zicht op de Nederlandse

kunstscene' – en dan krijg je er onderweg ook nog een lezing bij.

Ronduit *creepy* is de bijdrage van Jaap Mutter bij de stand van Planetart. Voor zijn installatie *Prototype Mens 2.1* liet hij zich, vol plakken met elektrodes. Die zijn met draadjes verbonden aan een mengpaneel dat bezoekers mogen

bedienen. Druk je op het knopje bij de knie, dan schiet zijn been met een schok omhoog. Door combinaties te maken kun je de kunstenaar laten dansen. „Je mag de intensiteit best wat harder zetten hoor”, zegt Mutter's assistent. „Dan doet hij het nog beter.”

Participatie van het publiek

Houwelingbier

Aan de tweejaarlijkse Kunstvlaai doen dit jaar 76 kunstenaarsinitiatieven en negen kunstopleidingen mee. Er is werk van vierhonderd kunstenaars, veelal jong en net afgestudeerd. De initiatiefnemer, directeur van het Sandberg Instituut Jos Houweling, gaat dit jaar met pensioen. Om zijn afscheid te vieren heeft kunstenaar Arno Coenen een speciaal Houwelingbier gebrouwen, dat op de Kunstvlaai gratis wordt geserveerd. De beurs heette eerst 'Niet de KunstRai', maar de rechter verbood dat. Dus werd het Niet de Kunstvlaai en het tweede jaar De Kunstvlaai. Met bezoekersaantallen van acht- tot twaalfduizend man was het vanaf het begin in 1997 een succes.

speelt dit jaar een belangrijke rol. Bij kunstinitiatief De Fabriek kun je voor 1 euro een lege bierfles uit een automaat trekken die je vervolgens met een hamer stuk mag slaan. Waarna er, bij wijze van flessenpost, een opruiend manifest tevoorschijn komt over 'de ups en downs van subsidieland'. Het is een godswonder, schrijft het bestuur van de Fabriek in kunstruimte, dat De Fabriek in dit klimaat de leeftijd van dertig heeft weten te halen. „Juist nu wordt het tijd om de messen te slijpen en de tanden te vijlen. De maatschappij zoekt een zondebok. Ze zullen verwoede pogingen doen om de kunst de nek om te draaien.”

In de Gashouder zitten de kunstenaars van Rijk van Kunst intussen nog altijd te breien. Een baan hebben ze nog niet gevonden, zegt Timon Schellingerhout. „Ik kon tuinman worden, maar die mevrouw bleek helemaal geen tuin te hebben. En een meneer vroeg me om voor hem kwartjes in de parkeermeter gooien.” Maar hij houdt hoop. De Kunstvlaai duurt nog de hele week. Wie weet wat voor kansen er nog komen.

T/m 23/5, Cultuurpark Westergasfabriek, Amsterdam. Dagelijks 12-18 uur. Inl: www.kunstvlaai.nl

 Print dit artikel